

Patrocinium Defunctorum

Hautin, Jacques

Leodii, M.DC.LXV.

§. 2. Dolor piorum manium ex iis, quæ vel peccato mortifero insunt, vel ex eo consequuntur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-79679](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-79679)

eeret; deinde variâ, savaque incisione digitos deformavit. Jam cum quidam vir Sancto Vincentio crimen aliquod execrabile confessus fuisset, & hic orationem Dominicam cum Angelicâ salutatione tertio repetendam in poenam illi constituisset, oratione vix semel absoluta, vi doloris ad pedes ejus exanimis concidit. Non ab simile est, quod mulieri non honestæ famæ in Angliâ contigit. Hæc enim concionatoris voce, at divino præsertim spiritu, scelerumque dolore medullitibus ista, secundò orantem voce lamentabili interpellavit, è mediâ turbâ consurgens (credo ad flagitiorum confessionem) sed secundò iussa est perorationem prætolari. Verùm cum tertio horrendum clamans interpellasset, in faciem mortua corruit. Quid? quod Tereisa non modò suarum, sed & alienarum noxarum horrore, doloréque tanto afficiebatur, ut etiam corporis membra ei velut commolita, contritaque essent, & verò ipsa mori mallet, quàm Numinis iniurias pati. Quod si ergo mortales tam acerbis dolor lancinar ob conscientiam criminum, etiam alienorum, quantus Deus bone! pios manes excruciat! quantus profectò sufficit ad vitam pluribus mortalibus adimendam; quoniam plurium ex his notitia malitiæ peccati, cum ejusdem cognitione unius è piis manibus, nequit componi: sed fortè Deus, ut sapius dixi, merorem temperat.

228.
Pater ex-
plo Conver-
si defuncti.

Sed rem hanc meliùs exponet unus ex illis, atque ex ipso lustrali ergastulo. Etenim libro quinto Insinuationum divinæ pietatis cap. 5. refertur, & nos antea retulimus: *Hermannii religiosi existentem in purgatorio animam apparuisse cuidam Moniali; qua cum quaesivisset ab eâ, pro qua re nunc maximè gravaris; respondit anima, propter propriam voluntatem, & proprium consilium. Nam cum benefeci alicui, deletabar magis propriam voluntatem perficere, quàm alterius consilium, unde, & pro eo nunc tantum gravamen conscientia perfero, ut si in unum redigerentur omnium mortalium gravamina cordium, totum illud meo solius gravamini impar videretur.* Si ergo noxæ in speciem levis, molesta adèò memoria fuit illi animæ, ut omnium mortalium ægritudinem animi, acerbitate superaret, quid faciet memoria gravium, ac complurium flagitiorum? Sed illi animæ mentiri nesciæ, addamus Angelum Beatæ Mariæ Aiofrinæ, Ordinis S. Hieronymi Sanctimonialis, Custodem. Et huic tutissimè creditur, Quondam passâ est illa ecstasim dierum quadraginta, quo tempore ejus lateri plagam Christus induxit, ut

sibi similiorem redderet. Tum ad purgantia loca, mente traducta est, ubi nihil, nisi gemitus, questusque audit miserabilium animarum. Videre autem sibi visa est multiplex genus belluarum adèò terribilium, ut, vel earum conspectus hominem necare valeret; item vim vermium adèò ingentem, ut vix esset, ubi figeret pedem. Quos inter vermes unum animadvertit longissimum, latumque quater nos digitos. Testa illi ærea, ungues acutissimi. Tum Tutelaris hic ait, vermis est conscientia, individuus peccatoris comes, etiam post fata. Hic ipse omni tormento acerbius, miserum tunc urget, continenter ei improperans noxas: & neglectas ab illo, nec paucas, & faciles vias tot, tantasque poenas evadendi. Hæc Angelus. Ex quibus illa conscientia palmatis, ut sic loquar, in Purgatorio tyrannus plus satis apparet. Quare non est mihi ambiguum quin lacrymas sanguineas darent, si suppetent: imò pro explorato habeo, malle illos omnia simul tartari tormenta perpeti, quàm apud Deum toties, & tam vecorditer offendisse. Nam si Anselmi ea mens erat, ut potius in orcum, quàm in noxam aliquam præcipitem se dedisset; quis dubitet; ita constitutos esse pios manes, ut mallerent se omnibus poenis addictos, quàm ullius criminis reos? Itaque expiandis, quas adèò detestantur noxis, libentissimè justitiæ divinæ se submitunt, ejusque destinata sibi supplicia persolvunt, ut cum Jeremiâ, & veriùs, quàm Jeremias dicere possint: *Iram Domini portabo, & cum Davide: Quoniam ego in flagella paratus sum, & dolor meus in conspectu meo semper.* At vos ò mortales! vos qui nunc abjecto omni pudore præcipientes itis in scelera, dicite, *Quis sapiens, & intelliget ista? Quis intelligens, & sciet hæc, quæ de pudore, doloréque, quem noxæ olim creant, disputavimus, ne deinceps eas tam facile admittat.*

S. 2.

Dolor piorum manuum ex iis, quæ vel peccato mortifero insunt, vel ex eo consequuntur.

BREVITER, accompendio rem istam expedio, & tantum ea attingo, quatenus ferè ad pios manes propriè pertinent. Gravissimum autem quod noxæ lethifera inest, est Deicidium; quàm verò triste illis sit, illud quoquomodo attentasse, ex eo liquet, quod illius summæ bonitatis, ac sapientia beneficio ad gloriam fruendam sese

229.
Dolor de
Deicidio.

Patrocinium Defunctorum. Lib. I. 71

sele electos vident, absque quâ bonitate esset, in miseriarum omnium baratrum fuissent ruituri. Adde acerbissimum esse, iustitiam divinam, quantum in ipsis erat, exterminare voluisse, cum ejus ope paucorum bonorum operum mercedem immensam sele norint accepturos. Id verò caput est mœroris, & supra quàm dici, aut concipi potest, acerbum; Eodem pacto suscepisse illas statum damnatorum, Deum perire revera cupientium, ut pœnarum suarum quadam immensitate liberentur. Etenim luctuosissimum est cœli candidatis ejusdem potiundi jus aliquando in æternum renunciasse: molestissimum Numini gratiosis, omnem ejus gratiam, misericordiamque in æternum abjecisse: acerbissimum ejusdem amicissimis, juratis illius hostibus æternum se dedidisse. Turpissimum divinitatis videndæ, possidendæque cupidissimis ferale illius odium in æternum amplexos esse. Denique intolerabile est Dei præconibus in necessitatem quamdam se conjecisse, contumeliis, & male dictis eundem in æternum proscindendi.

230. *De Christicidio.* Jam de Christicidio quid dicam? siquidem certissimè cognoscunt se ejus sanguine, & meritis non modò redemptas, sed & cœlesti gloriæ destinatas esse: quàm igitur triste est sanguinem illum impiè fundere, & sacrilegè proculcare voluisse! Norunt etiam quotidie sele non parum levati, dum fideles populi *hauriunt aquas de fontibus Salvatoris*, & quâ piis operibus, quâ sacrificio, quâ Indulgentiâ Pontificiâ in lustrales flammâs profundunt: quàm igitur illis durum tam perfidè, tam atrociter Christum accepisse! Denique Sponsæ illius sunt, & quidem carissimæ, amantissimæque: Quis igitur explicet, quàm intolerabili cum dolore parricidales manus suas aspiciant ejus cruore asperfas?

231. *De abjectione spiritus sancti.* Cæterùm en tibi alium copiosissimum fontem lacrymarum, exterminasse ex animo Spiritum Sanctum, cui jam indissolubili amoris vinculo cõjunctissimi sunt; hic enim ille est amoris Deus, & Amor ipse, quem aliquando aspernatos esse, nedum turpiter ejecisse, honestissimis illis animis intolerandum est. Hic ille est defunctorum maximè Paracletus, sive advocatus, qui quoniam eorum causam justissimam, & calamitatem gravissimam novit, *Postulat pro eis gemitibus inenarrabilibus*. Hic denique ille est à quo quidquid solatii habent, vel sperant, accipiunt. Hunc igitur exturbasse domo suâ, ejusque templa turpissimè violasse, quàm probrosus est piis æquè, ac puris manibus, quàmque luctuosum!

His tamen accedit non impar dolor de gratiæ habitualis privatione. Cum enim jam clarissimè percipiant nihil in rebus conditis præstabilius esse posse, eaque ad personam divinam proximè sele accedere: cum pariter intelligant, ac summopere gaudeant singulari Numinis protectione in illa confirmatos esse, nempe summopere dolent eadem rejectâ abjecisse se infra Dæmonem, resque omnes conditas: cum eodem pacto servitutum Dæmonis ambiverint, quo gratiam amicitiamque Dei repudiavere.

232. *De privatione gratiæ.* Jam abjectio, extinctioque dignitatis filii Dei, quàm dedecorosa illis, quàmque lamentabilis est! scilicet quàm iisdem jam gloriosum est eâ dignitate frui, & æternum fruituros esse quàm jucundum est sincerissimo filii amore Patrem illum misericordiarum prosequi, adeò ut etiam severissimè castigantis manum deosculentur? quàm certum, fixumque est illius nutus omnes deinceps sequi etiam per tormentorum acerbissima, ac voluntati se profus accommodare, ita quidem ut ab eâ deflectere, aut in eum peccare nequeant.

233. *De abjectione filii Dei.* Porro illi dedecori consequens est hoc alterum, quòd aliquando per peccatum jure cœlestis hæreditatis, ad quam tantopere anhelant, omninò, & ultrò sele spoliarent: siquidem nihil hoc aliud est, quàm beatitudinem cõtempnisse, quod summæ vesanix est. quod eò illis acerbius, quòd & beatitudinis momentum iam penitus percipiunt, & ideò ardentissimè eam expetunt. Et interea semper obversatur hæc funesta recordatio desiderii, velut sele opponens, eaque repellens! *Despexisti semen gloriæ, Cælum abdicasti, & quæ cælo continentur, repudiasti*. In quo ipso lamentabile est Reginæ cœli, quam sibi iam propitiam summopere vovent, pariterque cælitum omnium societatem aspernatos esse. Nam conscientia tam probrosi sceleris ita illis hæc & similia exprobrat, quasi vox esset ipsa immaculatæ cœli Reginæ, Sanctorumque omnium idem expostulantium. Atque adeò supra quàm dici potest miseros lancinat.

234. *De renunciatione hæreditatis cœlestis.* Denique ut finem faciam, sunt enim & alia noxæ lethalis effecta, gravissimè pios manes torquet, quòd æternam damnationem sint aliquando commeriti. Ut enim in humanis non modò turpe, ac calamitosum est in crucem agi, aut capite minui, sed & id genus supplicii fuisse meritum; sic haud dubiè tormenta Numinis hostibus debita fuisse commeritos, defunctis Dei amantissimis tristissimum est: quippe non tam in supplicio ipso, quàm eius merito turpi-

turpitudine, & infamia sita est. Cùm ergo abjectissima sit damnatorum conditio, non tantum durissima, abesse nequit, quin & probrosum in primis, ac pudendum sit illius reos se constituisse.

236.
Crimina
cōtra reum
pugnant.

Quæ cùm ita sint, in nunc, qui legis hæc, audisve, scelera sceleribus aude cumulare: imò etiam atque etiam cave: alioqui, & ad te spectant hæc Numinis minæ Psal. 42. *arguam te, & statuam contra faciem tuam.* inquam, statuam contra te, ut ex hebræo liquet, sive scelera ipsa tua tibi hostiliter opponet, & quidem velut in aciem ordinata, ut miseram animam tuam aliquando oppugnent, lancinent, confodiant, & velut contrucident. Sed enim alieno malo sapere decernes, imò, & moveri te senties. Ergo piis manibus requiem à tam infelici conflictu, vel prece, vel pretio redime, atque adeò pacem illis procura felicissimam, & æternam.

ARTICULUS IV.

Tristitia piorum manium ex neglectu satisfactionis.

S. 5.

Agit de satisfactione piorum operum.

P R Æ F A T I O.

237.
Generatim
exponit.

Queritur Jerusalem, plangitque apud Jeremiam Vatem Threnorum cap. I. rem mirandam. Nam de Deo Judice loquens, *Vocavit*, ait, *adversum me tempus*; Quorsum? scilicet, ut ipsum tempus miseram illam ream, vel testis, vel accusator ageret. Quid ita? Quoniam cùm conditum esset, ei que concessum ad præstandum vero Numini obsequium, ac cultum, malefana ad idololatriam, & scelera omne genus, tempore abusa esset. Non dissimili ratione ingemiscunt pii manes graviter redargui se a tempore, quod in vivis transgère, quia cùm datum eis esset ad facilem pro culpis suis satisfactionem, per intolerabilem socordiam suam otiosè illud sefellere. Porro tot sunt illius voces, quot horæ, imò quot momenta; nec pauciora capita accusationis. Propterea quòd omnia præterita vitæ momenta eorum mentibus sese obtrudant, simulque propriam singulis momentis satisfaciendi opportunitatem, cujus neglectum acculant. Atque hinc non modicus piorum manium meror; hinc illi gemitus, *nolui dum possem; non possum, dum vellem.* O mihi præteritos referat si *Conditor annos*; sed heu! *tempus non erit am-*

plius. Apoc. 10. *Eheu! homo vanitati similis factus est, dies eius sicut umbra prætereunt.* Pl. 143. Quàm enim vanum, atque insanum est, sinere ut dies, & anni præterfluant velut umbra, quippe inanes, & meriti, & satisfactionis, cùm utroque pleni duci possent, & facili negotio pretioque longos, & ingentes cruciatus redimere! Ecce clamat & ingemit unaquæque anima, *mensurabiles posuisti dies meos*, & brevi sanè mensurâ, & tamen *substantia mea tamquam nihilum ante te.* Pl. 38. Cùm enim breve spatium vitæ cumulandis meritis, solvendisque levi pretio nozarum mearum pœnis, totum impendendum fuisset, cheu! prope totum vacuum abiit, & licet variis negotiis distentum, laboribusque exercitum, judicio divino instar flocci, ac nihili reputatum est, quia mundo, non Deo, ac salutis impensum. Ita, quod Jobus gemebat cap. 17. *dies mei transferunt: cogitationes mea dissipata sunt*, torquentes cor meum; ille, inquam, cogitationes, quibus lætabam animum spe inani aliquando satisfaciendi, dissipatæ quidem sunt, attamen, non cessant jam distorquere, & excruciare animum. Vis nosse quanto supplicio? expende iterum pœnam omnem damni; huic adjice pœnam sensûs. Cùm enim hæc utraque pios manes affligat, tantò acerbius est utramque in tempore, & parvo pretio non solvisse; quanto gravius utraque lævit in miseros.

P A R S P R I M A.

Stultitia, dolorque Defunctorum ob neglectam eleëmofynam.

Sed juvat illam calamitatem distinctius ac diutius trutinare. Quare *Vita, mercatus.* 238. cùm tria sint operum satisfacere potentium genera, quibus accedunt sacramenta, sacrificia, & indulgentiæ, ex eorum neglectu mortalium socordiam, ex socordia fatuitatem ex fatuitate tristissimam piorum manium metanceam æstimatum eo.

Ordior itaque à neglectu eleëmofynæ, & obiter illius dānum expendo. Constat, ut diximus ante, vitam hanc mercatum esse, & negotiationem. Astruit hoc ipsa Veritas variis parabolis. Huc enim spectat illa de talentis, de mnâ quoque ad lucrum servis traditâ, & disertè, *Simile est, inquit, Regnum cælorum homini negotiatori.* Math. 13. Quin, & ab Ezechiele cap. 17. mundus hic magna civitas, & urbs negotiatorum esse insinuat. Consentiant utique SS. Patres, quos inter Nazianzenus lib. 1. sent. spirit: sic canit.

Vitam